

33. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA Srov. Jer 29,11.12.14

Úmysly, které já mám, směřují k pokoji, ne k trápení, praví Pán. Budete mě vzývat a já vás vyslyším a shromáždím vás ze všech míst, kamkoli jsem vás rozptýlil.

Uvedení do bohoslužby A

Vlastností Božího slova je, že člověka provokuje a burcuje. Kdykoli se s ním setkáme, nutí nás ke změně smýšlení a k jednání. Po celý liturgický rok jsme se tu takto s setkávali Božím slovem. Jaký to u koho z nás přineslo užitek? Dali jsme se jím vést? Byli jsme věrní aspoň nad málem? V každém z nás ty otázky vyvolávají kajícnost a lítost nad nevyužitými možnostmi, proto v pokoře volejme k našemu Pánu, aby nám odpustil naše viny.

Nebo:

Liturgie eucharistické slavnosti je pojata jako vzájemná komunikace mezi člověkem a Bohem. Kněz zde vykonává svou úlohu prostředníka mezi věřícími a Bohem. Prvními úkony jsou tu pozdrav oltáře a shromážděného společenství, aby byla naše pozornost obrácena ke Kristu a abychom vytvořili společenství s ním. Oltář kněz zdraví dvojím způsobem: úklonou a políbením. Oltář reprezentuje Krista jako symbol. Jádrem tohoto symbolu spočívá v tom, že oltář je místem, kde se stýká čas a věčnost, na něm konáme oběť, kterou se dotýkáme věčnosti. A Kristus je naším Prostředníkem, svou lidskou přirozeností spojenou s druhou Božskou osobnou spíná dohromady časné a věčné. Každou eucharistií smíme tedy Bohu nabídnout náš čas, to nejcennější, co máme, a on se k nám přibližuje s nezměrným darem své věčnosti.

Uvedení do bohoslužby B

Dnešní Boží slovo mluví o katastrofách, ale přesto je radostnou zvěstí, že náš život nespěje jen ke smrti, ale i ke zmrtevýchvstání tak, jak se to modlíme v závěru Kréda: „Věřím v těla vzkříšení a v život věčný.“ Pán Ježíš nám ukázal k tomu životu cestu: máme volit dobro a odmítat zlo. Ne jednou zvolit, ale stále znovu volit, vždy a v každé chvíli znovu volit. I teď se vši opravdovostí odmítněme všechno zlé ve svém jednání.

Nebo:

Jedním z názvů mše svaté je lámání chleba: Kněz láme eucharistický chléb. Úkon lámání chleba, který Kristus při Poslední večeři vykonal a který v apoštolské době dal jméno celému slavení eucharistie, vyjadřuje skutečnost, že množství věřících vytváří jedno tělo v přijímání z jednoho chleba života, kterým je Kristus. Když kněz láme chléb a vpouští část hostie do kalicha, naznačuje tím jednotu Těla a Krve Páně v díle spásy, Těla Ježíše Krista živého a oslaveného.

Uvedení do bohoslužby C

Přišli jsme sem do Božího domu, abychom se tu setkali s Kristem. Bude k nám mluvit. Přijde mezi nás. Proto se nejprve ztišme a upokojme, abychom jeho hlas nejen zaslechli, ale i pochopili. Volejme k němu o pomoc.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Věčný Bože, ty jsi původce všeho dobra; vyslyš naše prosby a dej, ať služba tobě je naší stálou radostí, neboť opravdové štěstí člověka je v tom, že ti může celým svým životem sloužit. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Verše prvního čtení jsou převzaty z chvalozpěvu na ctnostnou ženu. Kvalitami této dokonalé ženy jsou pracovitost, zájem o chudé, mluvení s moudrostí a dobrotou, nasazení pro děti a partnera, a bázeň Boží. To je obraz každodenní věrnosti v malém, ve využití každého dne k dobrému.

Nebo:

Chvála pracovité ženy není jen oslavou lidského výkonu, ale jde tu především o ženu, která ctí Hospodina. A takováto žena je chápána jako veliký Boží dar.

1. ČTENÍ Př 31,10-13.19-20.30-31 *Pracuje radostnou rukou.*

Čtení z knihy Přísloví.

Řádnou ženu, kdo ji najde?
Větší cenu má než perly.
Srdce jejího manžela na ni spoléhá,
o zisk nemá nouzi.
Přináší mu jen prospěch, nikdy škodu,
po všechny dny svého života.
Shání vlnu a len,
pracuje radostnou rukou.
Svéma rukama sahá po kuželi,
její prsty se chápou vřetena.
Svou dlaň otvírá ubožákovi,
své rámě nabízí chudákovi.
Půvab zklame, krása prchne,
zato žena, která ctí Hospodina, zaslouží si chválu.

Dejte jí z výtěžku jejích rukou,
neboť u bran jí chválí její díla.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 128,1-2.3.4-5 Odp.: 1a

Odp.: Blaze každému, kdo se bojí Hospodina.

Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, - kdo kráčí po jeho cestách. -
Budeš jísti z výtěžku svých rukou, - bude ti blaze a dobře.

Odp.

Tvá manželka bude jako plodná réva - uvnitř tvého domu. - Tvoji synové
jako výhonky oliv - kolem tvého stolu.

Odp.

Hle, tak bývá požehnán muž, - který se bojí Hospodina. - Ať ti Hospodin
požehná ze Siónu, - abys viděl štěstí Jeruzaléma - po všechny dny svého života.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Nejen v prvotní Církvi, ale vždy znovu čas od času se objevují vzrušené
obavy z konce světa, a svatý apoštol Pavel nás chce uchránit takového
neužitečného fantazírování, obrací náš zájem správnějším směrem. Hlavním
tématem jeho výkladu není nevypočitatelnost druhého Kristova příchodu, ale
otázka, zda křesťané chodí ve světle, neboť jen takový způsob života je skutečně
osvobozuje od strachu.

Nebo:

Pán přijde náhle a nečekaně jako zloděj, ve chvíli, kdy to lidé nebudou
čekat. Z toho jasně plyne, že nejpřiměřenější postoj je bdění ve střízlivosti. Je
dobré si tu všimnout, že svatý apoštol Pavel přesměrovává pozornost soluňských
z přehorlivého očekávání Kristova příchodu na život podle evangelia už tady a
teď.

2. ČTENÍ 1Sol 5,1-6 *Aby vás den nepřekvapil jako zloděj.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Co se týká času a chvíle příchodu Páně, není třeba, bratři a sestry, abychom
vám o tom psali. Víte totiž sami velmi dobře, že onen den Páně přijde jako
zloděj v noci.

Až budou lidé říkat: „Je pokoj a bezpečí,“ tu na ně znenadání přitrhne
záhuba jako porodní bolesti na těhotnou ženu. Nebudou moci jim uniknout. Ale
vy, bratři a sestry, nejste ve tmě, že by vás ten den překvapil jako zloděj. Vy

všichni jste přece synové světla a synové dne, noc ani tma nemá nad námi právo!

Nesmíme se tedy oddávat spánku jako ostatní, ale naopak: zůstaňme bdělí a střízliví.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Jan 15,4a.5b

Aleluja. Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás, praví Pán; - kdo zůstává ve mně, ten nese mnoho ovoce. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Ježíšovo podobenství nám řekne mnohem více, uvědomíme-li si, o kom bylo řečeno. V první řadě Pán mluví o zákonících, kteří se domnívali, že stačí opatrovat Hospodinovy příkazy, které z Božího slova zdůrazňovali. Ale oni jej měli použít především k tomu, aby v Ježíši poznali Mesiáše. V evangeliu tedy máme i my, křesťané, vážné varování: kdybychom víru jen přijali a nežili podle ní, bylo by naše křesťanství nakonec obžalobou proti nám.

Nebo:

Čekání na Pána nemá být pasivní, nýbrž aktivní. V dnešním podobenství nesmíme přehlédnout, že Pán nejprve každého služebníka vybavil a uschoptil, od každého očekával službu a věrnost svěřenému úkolu, ne věrnost zkosnatelou, ale tvořivou, která hledá stále nové možnosti, jak využít svěřené hřivny.

EVANGELIUM Mt 25,14-30 *Málo jsi spravoval věrně, pojd' se radovat se svým pánem.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství:

„Jeden člověk se chystal na cesty: zavolal si služebníky a svěřil jim svůj majetek. Jednomu dal pět hřiven, druhému dvě a třetímu jednu, každému podle jeho schopností, a odcestoval. Ten, který dostal pět hřiven, hned šel, podnikavě jich využil a vyzískal pět dalších. Stejně i ten, který dostal dvě, vyzískal dvě další. Ale ten, který dostal jednu, šel, vykopal v zemi jámu a peníze svého pána ukryl.

Po delší době se pán těch služebníků vrátil a dal se s nimi do účtování.

Přistoupil ten, který dostal pět hřiven, přinesl s sebou pět dalších a řekl: „Pane, pět hřiven jsi mi svěřil, hle - dalších pět jsem vydělal.“ Pán mu řekl: „Správně, služebníku dobrý a věrný. Málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. Pojd' se radovat se svým pánem.“

Přistoupil i ten, který dostal dvě hřivny, a řekl: ‚Pane, dvě hřivny jsi mi svěřil, hle - další dvě jsem vydělal.‘ Pán mu řekl: ‚Správně, služebníku dobrý a věrný. Málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. Pojd' se radovat se svým pánem.‘

Přistoupil pak i ten, který dostal jednu hřivnu, a řekl: ‚Pane, vím, že jsi tvrdý člověk; sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. Měl jsem strach, a proto jsem tvou hřivnu ukryl v zemi. Tady máš, co ti patří.‘

Pán mu odpověděl: ‚Služebníku špatný a líný! Věděl jsi, že sklízím, kde jsem nesel, a sbírám, kde jsem nerozsypal? Měl jsi tedy moje peníze uložit u směnárníků, a já bych si při návratu vyzvedl i s úrokem, co je moje. Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven. Neboť každému, kdo má, bude dáno, a bude mít nadbytek. Kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má. A tohoto služebníka, který není k ničemu, hod'te ven do temnot. Tam bude pláč a skřípění zubů.‘“

Slyšeli jsme slovo Boží.

DEN PÁNĚ PŘIJDE

Víte, co je to futurologie? Jistě to víte všichni, a kdyby to snad některá babička nevěděla, poví jí její vnouče, že je to věda o vývoji lidstva, o světě budoucnosti. Věda o tom, co přijde a co se stane. Boží slovo se dnes také zabývá futurologií. V evangeliu jsme právě slyšeli, že Pán přijde znovu a bude veřejně účtovat se svými služebníky! A ve čtení nám říkal svatý apoštol Pavel, že den Páně přijde, proto žijte v Božím světle! Boží slovo považuje za rozhodnou událost lidských dějin to, že přijde Den Páně, den konečného vítězství dobra nad zlem. Kristův příslib, že znovu přijde, naděje na setkání s Pánem tváří v tvář, to byla veliká útěcha prvních křesťanů: ‚Kdy už Pán přijde?‘ ptali se stále znovu. A Pavel jim odpovídá stejně, jak to říkal Ježíš: Není důležité vědět, kdy Den Páně přijde, ale je důležité vědět, co se stane. Tak to platí i nám. Dodnes někteří křesťané se snaží uhodnout datum Dne Páně. Navzdory jasné řeči Písma svatého se tváří, že vědí víc než andělé, a znepokojují lehkověrné lidi vymyšlenými údaji, kdy bude konec světa. My se držme toho, co říká Písmo svaté: rok a den, přesné datum konce světa, to ví jen Bůh Stvořitel. Pro nás je důležité ptát se, co se stane v ten čas s námi, co se stane v ten čas s lidstvem. Dnešní evangelium odpovídá obrazně, že to bude účtování Hospodáře se služebníky. Svatý Pavel odpovídá jiným obrazem, že to bude rozsuzování lidí na syny světla a na syny tmy. Co si pod obrazy účtování a soudu můžeme představit?

Obraz Božího soudu znamená, že se člověk v jasu Božího světla uvidí tak, jak je, jaký je jeho stav. Že jasně rozezná, co bylo v jeho životě důležité a co vedlejší. U jednoho to povede k lítosti a k nové, zahanbené lásce ke Stvořiteli: Ta lítost a palčivé zahanbení očistí vše, co bylo špatné a křivé. Ale může nastat i opačná situace: Kdo po celý život zatvrzele zavíral před Bohem oči, ten při

konečném prohlédnutí na Boha udělá totéž: zase zavře oči. Tentokrát už definitivně, navěky. Tomu nastane věčná temnota. V Den Páně, ať už při osobní smrti nebo na konci času se setkáváme s Bohem definitivně. Uvidíme v plné míře Boží dobrotu a lásku, kterou nás Bůh miloval. A tímto pohledem uvidíme i sami sebe. V děsném úžasu a leknutí poznáme svoje sobectví, tvrdost srdce. Všechny naše sebeklamy se naráz zhrouť. Všechny masky, za kterými jsme se před lidmi schovávali, spadnou. Ve světle Boží přítomnosti najednou jasně pochopíme, jací jsme měli být a jakými jsme byli skutečně. Toto a nic jiného, než toto, je Boží soud. A to pak je i náš očistec: Poznáním, jací skutečně jsme, je pro nás nesmírně bolestné, ale právě tato lítost a bolest nás tříbí a očišťuje a činí způsobilými, abychom se setkali s Bohem. Soudci si tedy budeme v Božím světle sami.

A čím nám bude Bůh? Otcem z Ježíšova podobenství o marnotratném synu. Otcem, který odpouští vždy, stále a bez výjimky. Odpouští každému, kdo lituje. Můžeme plně důvěřovat, že se v den soudu setkáme s Bohem dobrotivým a milosrdným. Není to krásná vyhlídka do budoucna? Žádný křesťan, jakkoli starý či bezmocný, si nemusí říkat: „Já už nemám od života co čekat, já už mám život za sebou!“ Kdepak! My křesťané máme právo vyhlížet největší události našeho života teprve před sebou: své osobní setkání s Pánem tváří v tvář. Máme právo se těšit na ten den. Bude to konec všech nedorozumění. Už na nás nedosáhne lidská zloba ani přírodní katastrofy. Už budeme osvobozeni od nátlaku nevěřícího světa, abychom i my odvrátili zrak od Boha. Vše skončí, vše do času, jen pozvání Ježíšovo trvá: „Jdu, abych vám připravil místo.“ Máme se na co těšit.

ZAKOPANÉ HŘIVNY

Jak máme hospodařit se svěřenými hřivnami, se svými schopnostmi? Podívejme se, co Pán Ježíš chválí u pilného služebníka: „Málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. Pojď se radovat se svým pánem.“ Pán tedy chválí věrnost nad málem, věrnost v malém, věrnost v tisících drobnostech denního života. Kniha Moudrosti na příkladu zdatné ženy, hospodyně, nám názorně ukazuje, že nemáme být jen křesťany svátečního dne. Poslyšte, jaké zkušenosti s nedělními křesťany popisuje jeden z našich vrstevníků, jeden z těch, kterým říkáme nevěrci: „Doma jsem nábožensky vychován nebyl, jen mě dali pokřtít, nic víc. A snad proto, že jsem o tom nic nevěděl, mě náboženské věci odmala zajímaly a budily mou zvědavost, zda na tom náboženství přece jenom něco není. Taková nějaká síla, která člověku dává jistotu, mravní měřítko, dobré impulsy, tak nějak. A tak jsem začal chodit v neděli do kostela. První dojmy byly krásné. Lidé tam byli ztišení a soustředění, tváře jako vymydlené, rozsvícené. Ale pak jsem tam uviděl jednoho chlapíka od nás z podniku. Znáám ho léta: je to protiva, mrzout, sobec a hašteřivec. A tady také ta zbožně vymydlená tvář, také jako ostatní vše pohotově odříkával a šel s nimi k

přijímání. Tak jsem byl tenkrát v kostele naposledy. Na takové nedělní iluze nejsem zvědavý a se životem to zřejmě nemá nic společného.“

Jinak v neděli v kostele, jinak ve všední den v práci nebo doma. V neděli dobré hřivny přijímat, ale pak je přes týden zakopat. Není v každém z nás kousek toho jen nedělně zbožného křesťana? Zdatnou ženu kdo nalezne? Nechválí se tam, jak uměla zbožně sepnout ruce, zbožně naslouchat Božímu slovu. To jistě uměla také. Ale chválena je za to, co dělala potom, že byla věrná v maličkostech. Ostatně, v čem byla svatost Panny Marie? Co ta dělala? Nepochybně to, co každá žena řemeslníka z chudých vrstev; uklízela, prala, vařila, chodila pro vodu, drtila na mlýnku obilí na chléb, tkala, a předla. Byla v jednom kole každodenních domácích obyčejných povinností. Svatost Panny Marie nespočívala v tom, že konala neobyčejné věci, ale v tom, že věci obyčejné konala neobyčejně dobře. To chce Pán Ježíš i po nás. Máme být křesťany nejen v neděli v kostele, ale i doma, když na nás doléhají nálady i nenálady vlastní i ostatních. Máme být křesťany, když se pachtíme v práci, když nás leccos dráždí k zlosti. Náš úsměv, to je také jedna Bohem svěřená hřivna. Bída našeho křesťanství spočívá v rozporu mezi nedělí a všedním dnem. Náš úkol je v tom, abychom se denně znovu snažili ten rozpor překlenout, denně vnášet nedělní hřivnu křesťanství do všedního života. Pro posvěcení všedního dne si jdeme v neděli do kostela, proto jsme tu i dnes. Vyznejme tedy nyní svou víru tak živě a vroucně, aby nám osvěcovala naše hospodaření celého týdne.

HŘIVNY LIDSKOSTI

Student měl všechny předpoklady ke studiu: schopnosti i rodiče, kteří jej mohli na studiích vydržovat. Byl přijat na techniku, avšak dostavila se nechuť k učení, prostá lenost. Dnes pracuje jako pomocný dělník tam, kde mohl být inženýrem. „Zakopal svou hřivnu,“ říká se o něm. Jiný případ: Fotbalista to byl nadějný, moc se od něj čekalo. První úspěchy mu stouply do hlavy, přestal trénovat. Pracovat se mu také nechtělo, skončil jako příživník. „Zakopal svou hřivnu,“ říkají známí. Měl Pán Ježíš takové případy na mysli, když vypravoval dnešní podobenství? Měl na mysli jen ty, kteří mají mimořádné nadání? To pak my, obyčejní lidé, bychom mohli říci: nás se to netýká. Jenže ono se to týká. Pán Ježíš myslel na ty hřivny, co má každý, totiž hřivny lidství. On myslel ty vlohy, co dělají člověka člověkem. My každý jsme jimi vybaveni a ne málo, hned pěti. Jsou to: Rozum a cit, víra, naděje a láska. I nám tu dnes platí otázka Pána Ježíše: Jak hospodaříš se svým lidstvím? Nakolik v tobě vyrostl a roste člověk k Božímu obrazu? Platí o tobě, že jsi rozumný člověk? Říkají o tobě tvoji známí, že jsi rozvážný a spolehlivý? A nebo říkají, že jsi vychytralý, mazaný či hloupý z lenosti? Jsi citlivý a nebo necita? Jemnocitný nebo hrubec? Jak jsi v sobě rozvinul tuto lidskou vlastnost? Našel sis hodnoty života, na které věříš? Víš za čím v životě jdeš, co chceš od života? Nebo jsi věčný skeptik a pochybovač, který stále kolísá, neví co chce? Platí o tobě, že umíš překonávat překážky s

důvěrou v dobro? Nebo jsi věčně podezíravý, zakyslý a zatrpklý? Říkají o tobě, že jsi člověk laskavý, milý a vlídný? Nebo jsi sobec, žárlivec, citový splašenec?

Svatý Pavel v 1 Kor 13 říká, že láska je mírou lidství. Ale jaká láska! Ne tak splašená, co vše boří a působí, že student se přestane učit, že muž uteče od rodiny. Láska zvládnutá a obětavá. Boží hřivny víry, naděje a lásky si může přisvojit každý člověk. Ptej se dnes: Jak jsem si je přisvojil já? Jak dál rozvíjím hřivny svého rozumu a citu, hřivny víry, naděje a lásky? Stávám se stále víc kladným typem a radostným člověkem, nebo rok od roku upadám a mrzoutím? Přihlasme se k těm Božím hřivnám svým společným vyznáním, že věříme, doufáme i milujeme.

JAK VYPĚSTOVAT DOBRÉ MANŽELSTVÍ

Hezky se to poslouchalo v prvním čtení, ta chvála spolehlivé ženy, dobré hospodyňky. Hezky se poslouchala v evangeliu chvála muže, na kterého je spolehnoutí. Ale je to tak v našich rodinách? Existují tu takové ženy, existují zde takoví mužové? Existují vůbec šťastná manželství? Nevím, jak o tom soudíte vy, ale od mladých slýchám, že nic takového neviděli ani doma, ani u známých. Manželství znají jen jako nucený konec té „pravé“ lásky, zamilovanosti. Nerozlučné, doživotní manželství považují dnes někteří za nemožné. Dokládají to velkým procentem rozvodů. Říkají, že i ti, co se nerozvedli, si jdou v manželství na nervy, a také to mezi nimi za nic nestojí. Je prý to dnes mezi mladými módní takhle pohrdavě mluvit o manželství. Místo, aby se na ně svědomitě připravovali, dělají si z něj posměšky tak dlouho, až jednou jim vyrazí dech zjištěním, že budou mít dítě. A pak se pod tlakem obou rodin, z donucení, honem vezmou. A čekají, že ten svatební obřad z nich nějakým kouzlem najednou udělá dobré manžele.

Je manželství přežitkem? Studie jednoho sociálního badatele shrnuje zkušenosti z manželského experimentu ve Švédsku. Švédsko se v poválečné době stalo evropskou avantgardou v praktikování tak zvané volné morálky, to je v odmítání manželství. I zákonodárství se přizpůsobilo této módní vlně. Rozvod byl velmi usnadněn, a tak Švédsko vedlo jak v počtu rozloučených manželství, tak i v počtu svobodných matek, které v duchu nové morálky vůbec nepovažovaly za potřebné spoutat se manželstvím s otcem svého dítěte. Možná říci, že se tam jednalo o pokus, který podstoupila celá jedna generace národa. A jak vypadá výsledek? Především se ukázalo, že stoupáním rozluk a počtu svobodných matek tam začal stoupat i počet narušených dětí. Děti bez rodin častěji trpí sklonem k asociálnosti, jsou neschopné systematické práce a vzdělávání, snadno podléhají alkoholu, drogám a nudě. Tak se mstí na dětech život rodičů podle zásady, že manželství je přežitek. A jak se pohrdání manželstvím projevilo na těch mladých lidech, kteří si z toho udělali své životní krédo? Většina svobodných matek byla brzo unavena tím, že břemeno péče o dítě nesou samy. Scházela jim finanční i morální pomoc muže jak při výchově

dětí, tak při osobních potížích. A když to většinu přivedlo ke změně postoje a zatoužily po opoře v manželství; shledaly totiž, že muži, kteří s nimi dříve společně vyznávali pokrok volné lásky, už před osamělým stářím si našli útočiště v manželství s mladšími ženami. A ty svobodné matky zůstávaly samy dál, i když už nechtěly. Co z toho plyne? Vysoké procento rozpadlých manželství není důvodem k likvidaci této instituce, ale důvodem k hledání příčin, proč se manželství rozpadají a k předcházení těch příčin u mladých lidí.

Manželství si vždy zachová funkci hnízda pro děti, tedy něčeho nepostradatelného z hlediska dítěte. Manželství vždy zůstane bytostnou součástí lidství, vždyť v muži je jen půl člověčenství a v ženě také. Proto osamělý život vede tak často k podivínství, staropanenství a staromládenectví. Manželství si vždy zachová svou funkci ochranného zařízení proti osamělosti jednotlivce: ať přijde cokoli, jsme na to dva. Život prožitý ve dvou je snadnější, plnější a bohatší. Musí ovšem ti dva vědět, že hezké manželství je umění, že je to artistický výkon dobře sehrané dvojice, že se to musí trénovat a natrénovat, naučit; že to nikomu nepadne samo do klína bez jeho přičinění. Musí také ti dva být lidé normální, to jest lidé schopní a ochotní stále se vychovávat: Ale pozor! Každý sám sebe! Za nenormální a neschopné pro manželství je třeba považovat ty, kteří jsou odhodláni stále vychovávat toho druhého namísto sebe sama.

Manželské rozvraty nejsou signálem přežitosti tohoto zařízení, ale signálem přežitosti způsobu, jak se do něj vstupuje a jak se v něm žije. Nelze tedy zavrhnout manželství; je třeba zavrhnout lehkomyšlnost mladých lidí, kteří vstupují do manželství bez přípravy, bez nejnужnějších znalostí podmínek života ve dvou. A je tu i vina nás všech, celé naší společnosti: Zatímco nikdo nesmí řídit třeba i moped bez prodělání výcviku, ženit se může kdejaký nevědomec a hloupý nevychovanec, i takový, který doslova neví, co činí. Je třeba zavrhnout i spěch, se kterým se partneři vybírají. Cesta k nápravě manželství je tedy v důkladném školení od mládí, aby mladí znali odpověď alespoň na čtyři základní otázky: Co to je manželství, co je to život ve dvou a čím se liší od života svobodného. Jak se vyhledává vhodný partner, co je to doba známosti, co to je manželská láska. Jaké zákonitosti platí pro záběh manželství a první rok společného života. Jaká je funkce dítěte v manželství a jak je vychovávat. Když se budou brát lidé osobně dozralí, tedy už osobnosti a ne napolo vyspělé děti; když zvládnou uvedené čtyři okruhy odbornosti manželského života, pak pro ně nebude manželství přežitou institucí, ale bohatším způsobem života. Zkuste si vy, mladí křesťané, promyslet v klidu všechny body, jak jsem je tu nadhodil! Chtějte být moderní a žít moderně, hledejte vše nové a lepší, ale v návaznosti na tradice! Převzít bez hlubšího domýšlení kdejaké nové heslo, to není znamení pokrokovosti, ale povrchnosti a nevyzrálosti. Hledejte s moudrostí biblického hospodáře, který vynáší ze svých zásob věci staré i nové. Školení na moudré manžele začíná už od dětství.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy k homilii o manželství

Prosme teď společně Pána o pomoc:

Za manželské páry, které proti sobě navzájem zatrpkly a odcizily se navzájem, aby se učili vidět, co je na tom druhém dobrého.

Za osamocené lidi z havarovaných manželství, aby nepropadli zatrpklosti a našli dobré přátele.

Za všechny, kdo žijí v manželství, aby se snažili odvyknou všemu, co na nich je na obtíž ostatním v rodině.

Za mladé lidi, aby ve svátostech viděli dar Ježíšovy lásky.

Za staré lidi mezi námi, aby nebyli nikomu doma na obtíž a mohli v klidu dožít ve svém prostředí.

Za nás, zde přítomné, abychom se nebáli dobrého Boha, ale spíš zlých lidí.

Pane Bože, dej, abychom pochopili, co je nám všem ku pokoji a šli to domů chutě konat v milosti Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Přímluvy

Bůh nás volá ke spolupráci s ním a svěřuje osud svého království mezi lidmi do našich rukou, proto ho prosme:

Probouzej nová kněžská povolání a dej, ať v našich rodinách jsou dobré podmínky pro jejich vznik a růst.

Bože, dej, ať poznáváme vždy lépe tvé úmysly.

Ať tvé slovo v neděli dobře slyšíme a v týdnu žijeme podle něj.

Dej nám radostné srdce, abychom kolem sebe vytvářeli dobré prostředí.

Dej nám jasný pohled, abychom vždy dobře rozeznali, co je opravdu dobré a co je bezcenné.

Ať naše mládež nezakope své hřivny a nepromarní své talenty.

Ať vnášíme dobrého Ducha tam, kde žijeme.

Pane Ježíši, ty jsi řekl, že kdo zná tebe, zná i nebeského Otce. Dej nám stále hlouběji chápat jeho otcovskou lásku, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Dnešní první čtení je jeden z mála textů Starého zákona o zmrtvýchvstání. Zmínku o vzkříšení spravedlivých nacházíme ve druhé knize Makabejské a táž nauka je i v Danielovi, kde se upřesňuje, že všichni vstanou z mrtvých: spravedliví k životu a nespravedliví k záhubě. Prorok ohlašuje, že lidé, kteří zůstanou věrni Bohu, dojdou u Boha záchrany.

Nebo:

Ke konci 2. století před Kristem se začaly objevovat explicitní náznaky nauky o vzkříšení: v 7. kapitole druhé knihy Makabejské je zmínka o vzkříšení spravedlivých a tato nauka se vrací v Danielovi, přičemž se upřesňuje, že všichni vstanou z mrtvých: spravedliví k životu a nespravedliví k záhubě.

1. ČTENÍ Dan 12,1-3 *Tehdy bude zachráněn tvůj národ.*

Čtení z knihy proroka Daniela.

Povstane Michael, veliký kníže, který chrání syny tvého lidu. To bude čas úzkosti, jaký nebyl od té doby, kdy povstaly národy, až do té doby. Tehdy bude zachráněn tvůj národ, každý, kdo bude zapsán v knize.

Probudí se mnozí z těch, kteří spí v prachu země, jedni k věčnému životu, druzí k potupě, k hanbě navěky.

Kteří byli poučeni, budou zářit jako zář oblohy, a ti, kteří mnohé přivedli ke spravedlnosti, jako hvězdy na věčné časy.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 16,5+8.9-10.11 Odp.: 1

Odp.: Ochráň mě, Bože, neboť se utíkám k tobě.

Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číší, - ty mně zachovááš můj úděl. - Hospodina mám neustále na zřeteli, - nezakolísám, když je mi po pravici.

Odp.

Proto se raduje mé srdce, má duše plesá, - i mé tělo bydlí v bezpečí, - neboť nezanecháš mou duši v podsvětí, - nedopustíš, aby tvůj svatý spatřil porušení.

Odp.

Ukážeš mi cestu k životu, - u tebe je hojná radost, - po tvé pravici je věčná slast.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Řeč listu k Židům je pro nás lidi jednadvacátého století těžko srozumitelná. Ale přece z dnešního čtení můžeme vyrozumět, kterou událost dějin považuje svatý apoštol Pavel pro lidstvo za nejdůležitější.

Nebo:

Z velikosti a jedinečnosti Krista Velekněze vychází i velikost a účinnost jeho oběti, která byla přinesena jednou provždy a má moc zahladit hříchy celých dějin. Odtud plyne logický závěr, že již není zapotřebí žádných obětí. Oběť mše svaté není ve skutečnosti novou obětí, odlišnou od Kristovy oběti, nýbrž jejím zpřítomněním.

2. ČTENÍ Žid 10,11-14.18 *Jedinou obětí přivedl k dokonalosti jednou provždy ty, které posvětil.*

Čtení z listu Židům.

Každý jiný kněz stojí denně ve službě a znovu a znovu přináší stejné oběti, které však vůbec nemají sílu, aby zahladily hříchy. Avšak Kristus podal za hříchy jednu jedinou oběť a pak se na vždycky posadil po Boží pravici a teď už jen čeká, „až mu budou jeho nepřátelé položeni k nohám jako podnož“.

Jedinou obětí totiž přivedl k dokonalosti jednou provždy ty, které posvětil. Kde však je odpuštění hříchů, není už třeba oběti za hřích.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Lk 21,36

Aleluja. Bďte a modlete se v každé době, -
abyste mohli obstát před Synem člověka. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Představa věčného života přesahuje naše chápání. Také Pán Ježíš musel použít obrazů a podobenství, aby nám otevřel vyhlídku, jak naše věrnost Pánu se přemění na život ve společenství s Pánem.

Nebo:

V tzv. eschatologické řeči, tj. řeči o poslední době a o Kristově druhém příchodu, je podobenství o fíkovníku vybídka k tomu, abychom bděli a četli znamení doby. Bdění je také Kristovým postojem v Getsemanské zahradě, postojem, který on sám vyžaduje od svých učedníků.

EVANGELIUM Mk 13,24-32 *Shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran.*

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš řekl svým učedníkům:

„V těch dnech, po velkém soužení, se zatmí slunce a měsíc přestane svítit, hvězdy budou padat z nebe a hvězdný svět se zachvěje.

A tehdy lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou. Potom pošle anděly a shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran, od konce země až po konec nebe.

Poučte se z přirovnání o fíkovníku! Když se už jeho větve nalévají mízou a nasazují listy, poznáváte z toho, že léto je blízko. Stejně tak, až uvidíte, že se to děje, poznáte, že je blízko, přede dveřmi.

Amen, pravím vám, toto pokolení nepomine, dokud se to všechno nestane. Nebe a země pominou, ale má slova nepomnou.

O tom dni a o té hodině však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, jenom Otec.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

NEŽ PŘIJE VE SLÁVĚ

Jak výroky Pána Ježíše, tak naše poznatky z přírodovědy svorně říkají, že celý náš svět bude mít podobný osud, jako my lidé. Zrodil se, žije svůj život, stárne a zemře. Zemře buď pozvolnou sešlostí věkem, nebo náhlou katastrofou. Svět má tedy obdobné možnosti jako je tomu u nás lidí. Srovnajme si, jak mluví o této události občanskou řečí vědci, a jak o ní mluví zjevené Boží slovo. Ve vědě je mnoho hypotéz, domněnek, jak může zaniknout náš svět. Dnes se nejvíce mluví o tom, že nejvíce my sami ohrožujeme další existenci lidské civilizace. Odborníci národohospodáři a přírodovědci se snaží naléhavě varovat lidstvo, aby si svůj svět přestalo ničit. Světová moře se rychle stávají mrtvou žumpou. Kolem pobřeží ubývá rychle ryb, rostlin, planktonu, protože do moří tečou řeky jedů. Mýdlo jsme nahradili levnějšími a účinnějšími saponáty, jenže ty se ve vodě nerozloží jako mýdlo, neshnijí, ale hromadí se v mořích. Každým umytím rukou posíláme trochu jedu až do moře. Stejně tak se tam hromadí postřiky a jedy z továrních odpadků. Život v mořích hyne a bez života v mořích nebude možný ani život na souši.

Nejen moře, i pole a lesy soustavně otravujeme chemikáliemi; ba i přímo sami sebe. Aby si lidé ušetřili práci, chovají se kuřata, telata, vepři, nosné slepice v nepřírodném prostředí v klecích. Aby tam zvířata neuhynula, jsou krmena léky, antibiotiky. To vše jíme ve vejcích, v mase, v mléce, ve vší uměle vyprodukované potravě, a to v nás vyvolává následky, o nichž se nerado mluví, o nichž se všechno ani neví. Jestliže se lidstvo nevzdá co nejdříve pověry, že stálé stupňování výroby za každou cenu je potřebou lidstva, že je to pokrok, pak my to zaplatíme zkrácením života a nemocemi, ale vraždíme tím naše vnoučata. Jako kdysi na světě vyhynuli ještěři, vyhynou lidé. Zanikneme v odpadcích vlastní nerozumné hamižné činnosti. Vyrábět a prodávat. Inzerovat a nutit lidi, aby co nejdříve odhodili, co včera nakoupili. Je tohle cesta pokroku lidstva? Kterási firma se chválila, že vyrábí pro ženy 36 druhů laků na nehty. Nestačily by vám, děvčata, jen tři druhy? Je možné si vybrat mezi 16 druhy koňaků.

Vymřeli by muži žízni, kdyby byly k dostání jen tři druhy? V mém dětství se jednou koupenny oblek nosil do dotrhání: napřed na neděli, pak do práce ve všední den. Zkuste dnes někomu říci, aby si oblékl loňské kalhoty: copak nevíš, že letos už se tahle linie nenesí? A vzít si ty loňské do práce? Přece i pracovní oděv modelují módní závody. Všimějete si třeba, jak předvánoční reklama sugeruje, co vše musíš mít. A tak se vyrábí a prodává, spotřebovávají suroviny, energie, stále více energie, stále více odpadu, umírá příroda, v níž si můžeme špacírovat v nejnovějším modelu vycházkových šatů.

Pravda, máme pocit, že to snad ještě není tak zlé, aspoň zde u nás že je to lepší než na Západě. Jak z tohoto šíleného kolotoče? Místo dnešní vyrábějící a obchodující společnosti vytvořit společnost sloužící. Společnost, v níž jeden člověk nebude předmětem zisků druhého, ale v níž jeden tu bude k službě druhému. Taková služba je možná jen v lásce. A láska, to je biblické jméno pro tvůrce všeho světa, pro Boha. Tedy východiskem je lidská společnost, která mezi sebe zase pozve Boha-Lásku. Náboženská společnost v moderním pojetí slova. K takovým závěrům docházejí dnešní vědci: je nutno vrátit mezi lidi lásku, v tom bude záchrana z chaosu. A jak to před dvěma tisíci let řekl svatý Marek? Právě jsme to slyšeli v evangeliu: „Pán je blízko!“ Kristus je blízko každé generaci svým slovem, svým učením o lásce. Každému pokolení se blíží Ježíš Kristus v lásce křesťanů. Rozumíte, co to pro nás, věřící, znamená za závazek? My máme učit svět cestě od bezduché vyrábějící a konzumující společnosti ke společnosti lidí, kteří si slouží navzájem v lásce. Zlo ve světě nezvítězí, to vítězí vždy jen na chvíli, dočasně. Konečné vítězství bude vítězstvím lásky a těch, kteří v ni uvěří. I na každém z nás záleží, zda konečné vítězství dobra urychlíme nebo zpomalíme. Ať je naše dnešní vyznání víry vyznáním v dobrý konec světa i v dobrý konec náš v konečném spojení s Ježíšem Kristem, Pánem kosmu.

KŘESŤANSKÝ POHLED DO BUDOUCNA

Apokalypsy jsou starozákonní knihy, které vznikaly v době před příchodem Pána Ježíše, např. kniha Malachiášova či Danielova. Apokalypsa se jmenuje i poslední kniha Nového zákona. V těchto knihách se jedná o konci světa, o Božím soudu a příchodu Božího království. Ale co to může být dobrého, to Boží království, když se ohlašuje strašením a hrůzou? Kdo nezná rozdíl mezi starozákonní a novozákonní apokalyptikou, ten by se takto ptal právem. Tomu může napadnout, že křesťanství je strašení lidí. Novozákonní křesťanská apokalyptika není reportáž o budoucích událostech světa. Ta nechce dělat vědeckofantastické horory a strašidelné předpovědi, jak skončí a zanikne tento náš vesmír, naše Země, naše lidská civilizace. Naopak. Ta nás učí těšit se na budoucnost, protože to bude setkání s Pánem Ježíšem, protože tam se plně ukáže, jak je Bůh věrný v tom, co nám přislíbil. Teď, zde za života, se s Pánem Ježíšem setkáváme jen nepřímo, jen skrze víru. Ve svátosti pokání poznáváme

jeho milosrdenství, v eucharistii jeho lásku, v evangeliích slyšíme jeho slova, v bližním zahlédneme odlesk jeho tváře. Smíme se však těšit na budoucí setkání s ním tváří v tvář. Tenkrát teprve prožijeme plně radost z našeho vykoupení, z amnestování našich hříchů. Kristův příchod není pro nás, křesťany, ničím strašidelným. Vždyť je to definitivní příchod Boží lásky do našeho života. Boží soud bude, ale bude soudem Boží lásky a porozumění našemu člověčenství. Těšíme se, že pak plně pochopíme, jak Ježíš je Syn Boží slávy a bratr naší lidské bídy. Zvěst o konečnosti života, o konečnosti světa není pro křesťana horor, ale vyhlídka na setkání s Pánem, příslib života za branou smrti, dovršení Boží amnestie našich hříchů.

Ale co křesťanské učení o pekle není strašení člověka budoucností? Je a není. Není to strašení budoucností, protože peklo je odhalením situace, v níž se člověk pekelník nalézá už teď, za svého života. Jestliže někdo odmítá nabídku Boží lásky, jestliže dává přednost osamění před společenstvím svatých, před společenstvím s druhými v lásce a vzájemném pomáhání si, pak se už teď dostává do izolace, do samoty, která se může stát trvalou, věčnou, peklem navěky. Biblické výrazy o pekelném ohni, pláči, skřípání zubů, to jsou starobylé metafory, obrazná rčení, vždyť jinak než obrazně ani dnes o těchto věcech mluvit neumíme. Avšak možnost pekla, možnost ztroskotání lidského života, to je reálné, skutečné nebezpečí a nikdy nemůže být vyloučeno. Konečný Kristův příchod, konec našeho času je pro nás doba, kdy se projeví a ukáže, jak je Bůh věrný v tom, co nám přislíbil. Teologové nám říkají, že nebe je skutečnost, kde Kristus vládne spolu se svým Otcem. Spolu s Ježíšem přijímá Otec postupně i nás. To znamená, že nebe je stále ještě rostoucí skutečnost. Osobně, pro každého z nás, je nebe vrcholným prožíváním osobní blaženosti a štěstí. Nic nemá společného s mrtvolným klidem, jak by se mohlo zdát podle modliteb, aby zemřelí odpočívali v pokoji. Nebe, to bude největší vzepjetí našich tvůrčích sil, našich lidských schopností, zesílených Boží milostí a láskou. Vždyť budeme v tvůrčí dlani Boží, ve středu zrodu atomů, lidských jedinců i kosmických systémů.

A to všechno nebude prožívat každý sám, osaměle, ale v té nejkrásnější partě, v té nejlepší společnosti všech dobrých, správných lidí od počátku světa. S nimi společně budeme tvořit nové lidstvo, nový svět. Má-li však náš život vyvrcholit společenstvím, musíme jej ve společenství prožívat už teď, zde. Už teď se spojovat ke vzájemné pomoci, ke společné cestě k Bohu. Moc pěkně to zobrazuje jedna z líbezných legend staré zbožné Rusi, v níž se vypravuje, jak v jednom carství slavil báťuška, dobrotivý car svátek a pozval všechny poddané, aby přišli slavit s ním. Všichni se vydali na cestu. Jen v jedné chalupě seděli pospolu dva a naříkali: „Jak rád bych také popřál carovi, jak rád bych pojedl dobrých věcí, ale nohy mi neslouží, nikam bych nedošel.“ Tak naříkal ten, co byl chromý. „Jak rád bych i já se poveselil v tak dobré společnosti, ale oči mi neslouží, nevidím na cestu,“ naříkal ten druhý, který byl slepý. Až pak jim dal kterýsi chlapec, který běžel kolem a slyšel je, radu: „Ať ten slepý vezme

chromého na záda. Chromý dá oči, slepý nohy a dojdou na hostinu oba.“ A to je i naše situace. Když každý dáme k cestě životem to, co jsme a co umíme, každý něco, dojdeme společně do Božího království, dokážeme, co bychom sami ze sebe třeba ani nesvedli. Co je tedy jádrem dnešní radostné zvěsti Božího slova pro nás? Říká se nám tu, že přesto, že vše kolem nás je nejisté a dočasné a pomíjivé, i země, po které jdeme, přesto se máme o co opřít: o Boží slovo, o Boží příslib. Nebe a země pominou, ale Boží slovo nepomine. Přesto, že člověk sám je slepý a chromý, když se lidé spojí v lásce, dojdou až do bran Boží radosti. Přihlasme se tedy k víře v Boží slovo a povstaňme ke společnému vyznání: Věřím v Boha ...

VĚŘÍM V TĚLA VZKŘÍŠENÍ

Markovo evangelium je nejstarší ze všech čtyř evangelií, tedy nejbliže Kristově době. Vzniklo ještě za života první křesťanské generace, těch, kteří sami znali a slyšeli Pána Ježíše. A jistě jste si všimli: Představa příchodu Páně v nich nebudí žádný pocit hrůzy, ale naopak veliké těšení. Po všech trampotách života se dočkáme toho, že Pán přijde s velikou slávou a velebností. Zase ho uvidíme a budeme s ním žít. První křesťané si tento příchod Páně spojovali s jeho zmrtvýchvstáním a nanebevstoupením, a proto to všechno bylo pro ně zcela jednoduchou záležitostí: doba Božího království už je tu! Když dokážeme z evangelia přijmout tuto prostou víru prvotní Církve, přestane nám být svět mučivou čekárnou, v níž pasivně čekáme a trpíme myšlenkou: Jak se může Bůh na všechno zlo na světě nečinně dívat? Když může pomoci, proč nepřijde, proč nepomůže? Radostná zvěst Markova evangelia nám odpoví: Bůh se opravdu nemohl nečinně dívat na bídu člověka, už přišel na pomoc. Bůh přišel v Ježíši Kristu, přemohl zlo, nabídl pomocnou ruku, ukázal nám cestu k radosti, k pokoji. A ta je: Přijmout cestu Ježíšovy lásky, uvěřit v dobrého Boha. Ale ono tu jde ještě o daleko víc. Nejen o to, jak dát smysl svému životu. Jde tu i o to, jak dát smysl i své smrti. Naše Kredo začíná Věřím v Boha a vrcholí v posledním článku víry Věřím v těla vzkříšení a v život věčný. Tak se to modlíáme, ale uvědomujeme si pořádně, co vlastně tato věta znamená? Často si ji představujeme tak špatně, že ji tím sobě i jiným děláme nepochopitelnou a neuvěřitelnou. My si představujeme vzkříšení jako návrat mrtvého do jeho pozemského života. A to je neuvěřitelné a nepravdivé. Tak to není.

My si vzkříšení představujeme jako pokračování našeho lidského života bez konce. A ono to tak není, je to právě naopak! Vzkříšení je jinačí život, zcela nový. Je to spočinutí v Bohu, našem posledním cíli. Kdo se za svého života vydá na cestu s vírou v lásku a s důvěrou v dobro, dojde svého cíle: Boha-Lásky. A spočine v něm navěky. Kdo odmítne cestu víry, naděje a lásky, kdo se na tu cestu dobra nevydá, cíle nedosáhne, zůstane sám. A ta samota se mu stane prokletou smrtí v osamění a zoufání, peklem. Vzkříšení je nový stav lidské existence, zcela jiný než naše pozemská existence. Tak jiný, že nemá smyslu se

ptát, jak bude ten život vypadat. Vše, co si dovedeme představit, co dovedeme říci, je lidské, proto i matoucí a víru ztěžující. Jakákoli reportáž ze záhrobí je nesmyslná. Proto se v evangeliu mluví o Ježíšově i našem zmrtvýchvstání jen obrazně. Když někdo ty obrazy začne brát doslovně, vznikají zmatky. Jsou to obrazy, ne tedy skutečnost. Jen znázornění, že náš život má budoucnost, absolutní budoucnost. To je tedy dnešní radostná zvěst: Před námi není hrůza, ale radostná naděje. Máme v koho důvěřovat, máme se na co těšit. A tak si dnes také zapamatujme: Vzkříšení není návrat mrtvého do lidského života, je to zcela nový život, spočinutí v Bohu. Myslím, že dnes budeme moci říkat naše vyznání víry s novým porozuměním a s novou radostí.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Náš Stvořitel je konečným cílem vývoje celého vesmíru i konečným cílem našeho života. Prosme jej v pokoře:

Abychom se v nynějších souženích sílili vědomím, že nakonec bude zlo přemoženo dobrem, Ježíšem Kristem.

Abychom pochopili smrt jako setkání s Kristem tváří v tvář.

Abychom se denně znovu snažili o nápravu života, odvykání chyb a navykání dobrému.

Abychom mysleli na to, že naše věčnost začíná už dnes.

Aby umírající pevně věřili ve spojení s Kristem za branou smrti.

Prosme Pána za nová kněžská a řeholní povolání: Dej, aby i z našich rodin vycházeli noví kněží a jejich pomocníci.

Pane Ježíši, tys nám o věčnosti řekl, že „ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na mysl lidskou nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ Ved' nás a upevňuj nás v lásce k Otci, ty, jenž s Otcem žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Nebo:

Bůh je dárce života a všech dobrých darů. Jeho Syn přišel, aby pomáhal a sloužil. Proto se můžeme modlit s pevnou nadějí a s důvěrou volat:

Za lidi, kteří mají z Boha strach a neváží si života, aby změnili smýšlení, radovali se a byli mu vděční.

Za křesťany, aby nehledali falešné jistoty, ale tvořivě násobili svěřené dary Boží.

Za ducha jednoty a pokoje pro celé lidstvo a především pro ty, kdo stojí v čele států a náboženských společenstev.

Za mladé lidi, kteří hledají své místo v životě, aby rozpoznali své talenty, správně zvolili povolání a ve službě druhým nacházeli své štěstí.

Za lidi na okraji společnosti, za bezdomovce, nezaměstnané, za uprchlíky a za dělníky z chudých zemí, aby mohli žít důstojným životem.

Za ty, kdo ve svých nejbližších nemají oporu, a za rodiče, kteří se trápí osudem svých dětí.

Za nemocné, postižené a nešťastné, aby i oni přijali svůj těžký život jako dar a našli jeho smysl a naplnění.

Za sebe, za ulehčení našich starostí, za naše blízké a za naše drahé zemřelé.

Pane, spoléháme na tebe, na tvou lásku a starostlivost, která se nás ujímá. Tobě buď chvála na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Dnes budeme naslouchat hlasu proroka Malachiáše, který den smrti ztotožňuje se dnem osobního soudu nad člověkem a jeho životními činy: člověk bude stát před Bohem, který je samo dobro a pravda. Všechna faleš, všechno zlé v našem životě bude křiklavě zřejmé tváří v tvář věčnému Dobru.

1. ČTENÍ Mal 3,19-20a *Vzejde vám slunce spravedlnosti.*

Čtení z knihy proroka Malachiáše.

Hle, přijde den, který plane jako pec, slámou se stanou všichni zpupní, všichni, kdo se dopouštějí bezbožnosti! Den, který přijde, je spálí - praví Hospodin zástupů - že po nich nezůstane kořen ani větev. Vám, kdo ctíte mé jméno, vzejde slunce spravedlnosti, které má na svých křídlech uzdravení.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 98,5-6.7-8.9 Odp.: srov. 9

Odp.: Přišel Hospodin, aby spravoval - národy podle práva.

Hrajte Hospodinu na citeru, - na citeru a s doprovodem zpěvu, - za hlaholu trub a rohů, - jásejte před králem Hospodinem!

Odp.

Zahuč, moře a vše, co je naplňuje, - svět i všichni, kdo jej obývají. - Řeky, tleskejte rukama, - hory, spolu zajásejte!

Odp.

Před Hospodinem, že přišel, - že přišel, aby spravoval zemi. - Aby spravoval svět ve spravedlnosti - a národy podle práva.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Vždy se najdou lidé, kteří by chtěli žít pohodlně a nechat za sebe pracovat jiné. Svatý apoštol Pavel nás dnes před takovým postojem varuje.

2. ČTENÍ 2 Sol 3,7-12 *Kdo nechce pracovat, ať nejí.*

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři a sestry!

Víte sami, jak nás máte napodobovat. Když jsme byli u vás, nezháleli jsme ani jsme chleba nejedli od nikoho zadarmo. Naopak: ve dne v noci jsme se lopotili, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž. Ne že bychom na to neměli právo, ale dáváme vám sami sebe za vzor, který byste mohli napodobovat.

Ano, už tehdy, když jsme byli u vás, přikazovali jsme vám: „Kdo nechce pracovat, ať nejí.“ A teď slyšíme, že někteří z vás žijí zahálčivě a vůbec nepracují, ale jsou velmi zaměstnáni věcmi, do kterých jim nic není.

Takovým lidem důrazně přikazujeme mocí, kterou máme od Pána Ježíše Krista, aby v klidu pracovali a jedli chléb, na který si sami vydělají.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Lk 21,28

Aleluja. Vzpřimte se a zdvihněte hlavu, - protože se blíží vaše vykoupení. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Zní to až neuvěřitelně, ale přece doslova je pravdivé příslibení Páně, že ten, kdo slouží dobru, má zajištěnou existenci pevnější a trvalejší, než je trvání žulových kvádrů, z nichž se stavějí katedrály.

EVANGELIUM Lk 21,5-19 *Vytrvalostí zachráníte svou duši.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když někteří mluvili o chrámu, jakými krásnými kameny a pamětními dary je ozdoben, řekl Ježíš: „Přijdou dny, kdy z toho, co vidíte, nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozbořeno.“

Zeptali se ho: „Mistře, kdypak se to stane? A jaké bude znamení, že to už nastává?“

Odpověděl: „Dejte si pozor, abyste se nenechali svést! Mnozí lidé totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: ‚Já jsem to!‘ a ‚Ten čas je tady!‘ Nechodte za nimi! Až pak uslyšíte o válkách a vzpourách, neděste se, neboť to se musí stát napřed, ale nebude hned konec.“

Potom jim řekl: „Povstane národ proti národu a království proti království, budou velká zemětřesení, na různých místech hlad a mor, hrozné úkazy a velká znamení na nebi.

Ale před tím vším vztáhnou na vás ruce, budou vás pronásledovat, vydávat synagogám na soud a do vězení, budou vás předvádět před krále a vladaře pro mé jméno. To vám dá příležitost k svědectví.

Veďte si tedy k srdci toto: Nepřipravujte se předem, jak se hájit. Vždyť já vám dám výmluvnost i moudrost, které nedovedou odolat ani odporovat žádní vaši protivníci.

Budete zrazováni i od vlastních rodičů a sourozenců, příbuzných a přátel, a některé z vás usmrtí. Budete pro mé jméno ode všech nenáviděni. Ale ani vlas z hlavy se vám neztratí. Vytrvalostí zachráníte svou duši.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

CHCE NÁS PÁN JEŽÍŠ STRAŠIT ?

Všimli jste si, že na rybníku byl už led? Takový ten nebezpečný: vypadá pevný, ale maminky varují děti: Ne, abys tam lezl, prolomil by se. Už se tam jeden kluk utopil! Nedal si říci, nedbal varování. Říkal, že se strašení nebojí. Když dnes posloucháme evangelium, tak by si někdo mohl říci, že nás Pán Ježíš také straší. O takových ošklivých a zlých věcech k nám mluví: války, pohromy a katastrofy. Ale Pán Ježíš nás nechce strašit, chce nás pouze varovat. Ty zlé věci, o kterých tenkrát mluvil, už se od té doby mnohokrát staly a dějí se po světě i dnes a mohou se stát i zde nám. Nás Pán Ježíš varuje, abychom my, křesťané, věděli jak to na světě chodí. A abychom si na sebe dávali pozor a uvarovali se tak trápení. Pravda, jsou i taková neštěstí, že sebevětší opatrnost nepomůže. Nikdy nevím, když ráno vyjdu z domu, zda se večer vrátím živ a zdrav. Nikdy nevím, když začnu stavět svůj dům, zda ho dostavím. Nikdy nevím, když se svěřím bližnímu, zda se v něm nezklamou. Samá nejistota je všude kolem nás.

A při tom člověk moc potřebuje především právě pocit bezpečí, zajištěnosti, aby se cítil na světě dobře. Kdo ten pocit jistoty nemá, začne se jeho osobnost bortit, stane se dřív nebo později neurotikem. A tak hledáme jistoty a zajištění. Hospodářské v pojistkách proti živelním pohromám, ale je to málo. V člověku příteli proti pocitu osamělosti a opuštěnosti. V partě, proti pocitu slabosti. To vše jsou dobré věci, ale celkový pocit jistoty ani to vše člověku nedá: Pojišťovna vždy nezplatí, kamarád může zradit, parta mě může vyloučit. Proto už prastaré národy si vytvořily různé přírodní náboženství, které všechno mají to společné, že se snaží zajistit si přízeň bohů tím, že jim člověk

dává dary, přináší oběti, koná rituální pobožnosti. Ale ani to nepomáhalo: člověk nikdy nevěděl, zda dal dost darů, obětoval dost zvířat, vykonal dost pobožností a modliteb.

Teprve Ježíš Kristus ukazuje člověku cestu z tohoto hrůzného kruhu nejistoty v křesťanství. Oznamuje člověku, že si nemusí kupovat a vykupovat Boží přízeň: Bůh tě má v lásce už od tvého narození. Ví o každém vlasu na tvé hlavě. Má nás rád, jako otec své dítě: Nemusíme se bát, jsme v Boží ruce. Jsme v ruce Boží. Krásně to zní, ale co to znamená? Že nás, věřící, ochrání před havárií na silnici? Že na zahrádce věřícího mráz nespálí květiny? Že pod pokřtěným neposedou se led neprolomí? Tak to není, to víme dobře. Být v ruce Boží neznamena, že nás Bůh uchrání před neštěstím, ale znamená, že nás Bůh chrání ve všech neštěstích. Bůh nás chrání, jako chránil svého Syna: i z katastrofy Velkého pátku vyšel živý! Bůh nás vede ke konečnému cíli, k věčnému životu. A proto je nám většinou zatěžko rozeznat pomocnou Boží ruku hned, abych tak řekl při činu. My svému štěstí často špatně rozumíme. Za štěstí pokládáme zpravidla jen to, co zapadá do našich momentálních plánů. A každé zkřížení našich plánů považujeme za neštěstí.

Je třeba velikého zmoudření, aby člověk pochopil, jak i ztroskotání našich plánů může být dílem láskyplné Boží péče o nás, dílo Boží ruky a Boží prozřetelnosti. Tuhle bolavou rozdílnost mezi plány lidskými i Božími Pán Ježíš dobře znal: „Mé myšlení není myšlení vaše, mé cesty nejsou vašimi cestami.“ Toto je třeba pochopit a dát se vést Božím varováním, Božím hlasem, jak je slýcháme o nedělích v čtení Božího slova, či jak k nám mluví, když si doma otevřeme stránky Písma svatého. Dát se vést Božím hlasem, dát si říci, a pak nemusíme ztratit hlavu ani uprostřed největších trampot, pak se přeneseme s důvěrou i přes největší nejistoty. Krásně důvěru věřícího v Boha vyjádřil už žalmista: „I kdybych měl jít údolím stínu smrti, nebudu se bát zlého, vždyť ty, Pane, se mnou jsi!“ Takovou důvěru v Boha pojdme si teď vyprosit, abychom se o ni mohli opřít, až přijdou bolavé chvíle života.

JAK BLÍZKO JE BŮH ?

Jedním z nových vědních oborů, jejichž vznik si vynutil stále rychlejší a výbušnější rozvoj lidstva, je futurologie. Je to věda o budoucnosti lidstva. Biblické texty, které si čteme o nedělích ke konci církevního roku, mluví také o budoucnosti člověka a světa. Mluví o konci světa, o Božím soudu. Není to také jakási křesťanská futurologie? Jak čteme v Pavlových listech, někteří křesťané se tenkrát domnívali, že konec světa je otázkou jen dnů a hodin, že už nastane. Z církevních dějin víme, že v dobách velkých zmatků a katastrof se lidé znovu a znovu oddávali představě, že nastávají poslední dnové lidstva a že to bude doslova tak, jak o tom četli v Bibli. V naší době začali někteří teologové tato biblická místa vysvětlovat jako obraznou řeč, kterou chce Písmo svaté vyjádřit naléhavost výzvy svého poselství člověku. Nemáme však důvodu, abychom za

těmito byť barvitými obrazy přece jen neviděli skutečnost o setkání člověka s Bohem tváří v tvář, o naplnění Božího království.

Co si můžeme či máme pod těmito pojmy představit? Bude to jako závěrečný hvizd sudího na hřišti, který odpíská konec hry světa? Nebo je to se světem jako se špatným účetním, který žije den ze dne se strachem za krkem, kdy přijde revizor? Jedná se tu zřejmě o událost, kdy lidský čas se znovu setká s časem Božím, proto je tu řeč o druhém příchodu Krista, Božího Syna. Co je to čas? Lidé už pochopili, že čas sám o sobě vlastně není. Čas existuje jen ve vzduchu, od nějaké události k jiné události. Jan Werich tento poznatek parodoval výrokem, že čas si lidé vymysleli, aby věděli od kolika do kolika a co za to. Slyšíme, že čas je relativní, že je různý. Pět minut v čekárně u zubaře je delších než dvě hodiny ve společnosti milované osoby. Po těžké operaci lékař neví, jak dlouho trvala. Všechno soustředění bylo třeba na obtížný výkon. Čas pro chirurga stál, zatímco pro pacienta, nebyl-li uspán, byla každá minuta k nepřečkání dlouhá.

Tyto zkušenosti nás učí, že i člověkův čas běží různě, podle jeho angažovanosti. Jak je to s časem u Boha? My si můžeme Boha, jistě právem, představit mimo čas, jako Pána času. Jako toho, který čas na počátku stvoření odstartoval, a teď stojí nepohnutě jako maják na břehu času a přihlíží, jak v tom čase plaveme. Ale stejným právem si můžeme udělat i jinou představu. Bůh vstoupil v člověku Ježíši do toku lidského času, do lidských dějin a osudů. Bůh, řečeno obrazně, jede s námi na jedné lodi. Bůh není jen soudcem na vyvýšené soudcovské stoličce, jak si to představovala židovská apokalyptika. Bůh v Ježíši Kristu usedl vedle nás na lavici obžalovaných. V Ježíši Kristu se Bůh stal s námi slabým a bezmocným. Jsou to úžasné představy, ale takový je náš Bůh, tak se nám představil v Ježíši Kristu. Život křesťanům proto už není jen tetelením se v čekárně, není to už život v neustálém strachu nepořádného účetního, kdy se zjeví revizor. Náš Bůh už přišel.

Na otázku, jak blízko je Bůh, jak blízko je příchod Páně, slyšíme odpověď, že Emanuel, Bůh s námi, už teď je tu. Už můžeme žít s ním, s Ježíšem. Konec starého světa už začal. Nový věk Božího království už přichází, už je tu, řekl Pán Ježíš. Nemusí nás děsit tikot vesmírných uranových hodin: kde je láska, tam čas stojí. A Boží láska, ta je tu. Je tu i tvá láska? Jestliže ano, pak máš pro sebe už Boží soud za sebou. Vidíš, takhle člověka osvobozuje živá víra v Boha. Osvobozuje od strachu, od nejistoty. Osvobozuje ke konání dobra, osvobozuje, jak jsme dnes slyšeli od svatého Pavla, aby člověk mohl klidně pracovat a pokojně pojídat chléb, který si vydělá. Živá víra osvobozuje člověka, aby se klidně mohl zabývat svou přítomností, a budoucnost ponechat s důvěrou v Boží ruce.

MLADÁ CÍRKEV SI ZPÍVÁ

Přátelé, kdyby tu byl dnes s námi někdo, komu je křesťanství neznámé, asi by jen stěží porozuměl, co nám hlásá a k čemu nás vyzývá dnešní Boží slovo. Sotva by pochopil, že Boží výzva skrze starozákonního proroka se přes propasti věků obrací osobně a přímo na každého z nás: „Hle, posílám před sebou posla, aby mně připravil cestu.“ Dobře rozumíme, že je to výzva, abychom každý tam, kde žijeme, byli Božím poslem, připravovali cestu Kristu a jeho království lásky. V souvislosti této výzvy také chápeme i rozhorlená Pavlova slova: Kdo nechce pracovat, ať nejlí, kdo nechce usilovat o realizaci Božího království, jak by se chtěl na něm podílet? A s novou pozorností slyšíme v této souvislosti Ježíšova slova v evangeliu, jak se vede na světě poslům evangelia: nemají to snadné. Lehčí to mají vždy hlasatelé nenávisti než hlasatelé pokoje a snášenlivosti, než propagátoři toho ušlechtilého, co se nazývá Boží království. Snadné to není a nebude, ale zatímco tisícileté katedrály nakonec propadnou zániku, nezůstane v nich kámen na kameni, poslům Božího království se neztratí ani vlas z hlavy. Svou vytrvalostí v dobrém získají svůj život na věky. Tak zní slavnostní ujištění Ježíše Krista těm, kteří byli jeho posly na světě. Vy všichni jste uslyšeli Kristův hlas a uvěřili mu. Vy všichni jste křesťané; všichni chcete připravovat cestu království lásky do srdcí svých spoluobčanů. V tom jsme všichni zajedno. Méně jasné už nám bývá, jak toto poslání plnit, co může dnešní křesťan udělat, aby nevěřícím kolem sebe zprostředkoval svou víru.

Mnozí ze starších resignovaně usedli s pocitem, že se dnes pro Boží království nedá dělat nic. Patří k sympatickým rysům vašeho mládí, že jste takovému pesimismu a naříkavosti nepropadli. Mám na psacím stole citát z duchovního deníku jednoho z vás mladých: „Zbraní nevěřícího je nenávisť. Zbraní malověrného je naříkání. Zbraní věřícího je radost a naděje.“ Nepropadli jste ani nenávisti, ani ufňukanému pesimismu, chcete svým životem, svými písněmi šířit důvěru, optimismus, radost a naději. A za vaše písničky, které si chutně zpíváte, chci dnes vám, mladou křesťanskou generaci také pochválit. Je to dobré konání, je to dobrý apoštolát. Starý mrzoutský ateistický filosof Nietzsche volá svým současníkům v knížce Tak pravil Zarathustra: „Lepší písničky byste si museli zpívat, abych uvěřil ve vašeho Vykupitele.“ Možná, že se mu ty vaše písničky líbí. Jsou totiž lidské, jsou přirozené a vedou správnou cestou, kterou už starokřesťanský spisovatel svatý Irenej charakterizoval: „Prostřednictvím drobných věcí jít k hlavním, prostřednictvím symbolů k pravdě, prostřednictvím věcí časných k věčným, prostřednictvím věcí tělesných k duchovním, prostřednictvím věcí pozemských k nebeským.“ Vaše písničky tvoří pro běžné myšlení schůdný žebříček od země k nebi, jsou styčnými body občanského a náboženského života, po nichž volá teolog Congar: „Největší překážkou, se kterou se lidé dneška střetávají na cestě k víře, je nedostatek styčných bodů mezi vírou v Boha a vyhlídkami jeho království na jedné straně a mezi člověkem s jeho pozemskými realizacemi na druhé straně.“

Optimismus a radostnost vašich náboženských songů, vašich písniček svědčí, že jste pochopili požadavek, že základní postoj katolíků, kteří chtějí

obracet svět, musí být především ten, že musí tento svět milovat. Milovat nevěřící, milovat naše nepřátele, milovat ty, kteří se nám vysmívají. Milovat naši dobu, naši civilizaci, naši techniku, naše umění, náš sport, náš svět. Říkají vám hřmotící generace za to, že vaše kytary jsou hlasitější než citery minulých století. Ale ono je toho hřmotu potřebí, aby vaše protestní songy byly slyšeny. Je potřebí toho hřmotu, aby svět přes všechny decibely, které stále vyrábí, uslyšel vaše písničky o novém světě, který jdete vytvořit, o novém světě, v němž se už nechcete navzájem nenávidět ani rvát, v němž by lidé žili s lidmi jako lidé, v němž by tygr s laní vodu pil. Poprosme teď společně našeho učitele a Pána Ježíše Krista, při setkání ve svátosti lásky, abychom to, o čem si zde chutě zpíváme, uměli mezi sebou stejně chutě uskutečňovat. A přihlasme se k němu a k jeho království pokoje a míru hlasitým vyznáním víry.

MAMINKO, VYPRAVUJ !

Dnes bych ve vás, milé maminky a tatínkové, chtěl probudit ctižádost, abyste se naučili být tak dobrými vypravěči svým dětem, jako byly naše babičky. Jak se ti malí překulí přes první fázi neustálého proč, nastává doba vyprávění. „Maminko, povídej pohádku; tatínku, vypravuj něco.“ Pohádky pomáhají rozvíjet dětskou fantazii a představivost, pomáhají vštěpovat dětem základy mravních zásad: dobro nakonec vítězí, nevyplácí se být neochotný, nezdvořilý či zlý. A chvilka vyprávění je také nejdůležitější místo pro domácí katechezi dětí, pro jakési domácí vyučování náboženství. Znovu si připomeňme, že to nesmí být nic na způsob školy doma. Tak jako nejsou doma zvláštní vyučování hodiny na čistotnost, chování u stolu a jiné základní lidské věci, a přece se to děti doma pro celý život naučí, stejně tak i vedení k Bohu v rodině má být přirozenou součástí domácího života. Děti se nemohou vyprávění nasytit. A tak maminka napřed vyčerpá zásobu pohádek, které zná, pak co kde přečte, potom vypravuje různé události, o čem slyšela nebo co sama zažila. A jednou vezme do rukou náboženskou obrázkovou knížku: budeme si číst obrázky, bude co vypravovat.

Brzy však zjistí, že to s biblickým vyprávěním není tak jednoduché, že se to také musí umět. Nelze je přece říkat na způsob pohádek jen tak k utrácení dlouhé chvíle, to bychom dětem spíše škodili než prospěli. Bible není pohádková knížka pro tříleté až šestileté děti, ale kniha Božího zjevení. Svět biblických vyprávění je nám vzdálen časově tisíce let, zeměpisně tisíce kilometrů, myšlenkově jsme dnes také jinde, než ti dávní lidé. Pokusme si proto zapamatovat několik jednoduchých zásad, které nám biblické vyprávění usnadní. Za prvé si vyber k vyprávění událost jednoduchou, aby ji děti stačily sledovat, aby mohly pochopit, jak se to týká jich. Pamatuj, že evangelium ani Skutky apoštolské, tím méně vyprávění starozákonní, nejsou žádný dějepis, žádná reportáž. Nejsou to fotograficky věrné historické popisy událostí, ale spíše malby, obrazy, básnická líčení. Nebudeme se tedy ptát, zda se to přesně tak

stalo. Nebudeme se ptát, co se přesně stalo, ale ptejme se vždy: „Kdo je tento? Kdo je Ježíš, o němž se tu mluví?“

Také k věku dětí je nutno přihlížet pro pravidelné rozvíjení náboženských vědomostí. Od 4 do 5 let seznámení se s osobou Pána Ježíše: Kdo je Pán Ježíš? Od 5 do 6 let první vštěpování mravního řádu: Co nám Pán Ježíš pověděl? Od 6 do 7 let: Jak se můžeme dnes setkat s Pánem Ježíšem? To už je ze dne na den bližší a hlubší příprava ke svatým svátostem, k rozeznávání Ježíšova hlasu ve slovu evangelia. Nikdy si nevěř, že ten nebo onen příběh dobře znáš. Vždy si jej napřed sám přečti a pak zavři oči a procházej jej znovu tak, že se jej snažíš vidět svou fantazií. To ti pomůže, abys jej uměl živě a barvitě vypravovat. Ale pozor! Nesmíš si vymýšlet další detaily a fantazírovat. Děti to budou slyšet ještě mnohokrát, ať to tedy odpovídá Bibli! Pak se zeptej, co se tu o Pánu Ježíši dovídáme a jak se to týká našeho života, co je jádrem vyprávění.

Potom si vyhledej dobrý věšáček, jak říkáme tomu, nač vyprávění pověsíme, navážeme, aby se zájem dětí už předem probudil a upoutal. Například začneme napřed rozhovor o slepotě, chceme-li vyprávět o uzdravení slepého. Děti objeví na obloze měsíc, odtud přejdeme k vyprávění o stvoření. Vyprávěj v jednoduchých větách, ale zaujatě. Pozornost dětí ti sama poví, zda dobře hovoříš. Děti mají rády přímou řeč, dialog. Místo: „řekl, že“ použij proto vždy formy rozhovoru. Co jsi vyprávěl, musí u dětí dožít, děti na to musí odpovědět. Buď si na tu událost hrají a tak ji znovu ožívují, nebo se ji pokoušejí nakreslit či namalovat. Jedno arabské přísloví říká, že dobrý vypravěč dokáže uši posluchače změnit v oči. Malováním děti snadněji uvidí vyprávěnou událost. Také ve večerní modlitbě má zaznít odezva biblického vyprávění.

„Dobrá,“ řekneš si teď možná, „tak už jsem slyšel, jak se mají dětem biblické příběhy vypravovat, doma mám biblickou dějepravu, tam je plno obrázků. Děti si budou prohlížet, já budu vypravovat, chutě do toho!“ Otevřeš Prvouku nebo Dějepravu a hned na kraji je obrázek: „Stvoření světa.“ A jistě ti právem přepadne pochybnost: „Když to budu vypravovat nebo číst podle Bible, porozumějí tomu děti?“ Je to vyprávění obrazné. A je opravdu nad chápavost předškolních dětí. Tu by si myslely, že se to vše tak doslova a do písmene stalo. Ani přírodovědecké vysvětlení by předškolním dětem nepomohlo. Biblické líčení o stvoření by děti měly poprvé slyšet, až budou v 6. až 7. třídě a s náležitým předběžným výkladem. Ale děti chtějí vědět už teď, odkud se vzalo vše kolem nich. A tu je třeba vyjít z obraznosti dětí, z jejich osobních zážitků.

Už čtyřletým můžeme vypravovat, jak má Pán Bůh lidi rád, a proto se o ně stará. Asi takto: Pán Bůh si myslel: „Na světě to nesmí být nudné,“ a proto dal vzniknout horám, loukám, květinám a potokům. „A také by lidé neměli mrznout,“ pomyslel si Pán Bůh a stvořil teplé sluníčko. A také stromy; ty v zemi ztuhly na uhlí, které nás zahřívá. A Bůh si myslel: „Lidé budou mít také hlad,“ a nechal růst obilí a na stromech ovoce. „A také sníh jim stvořím,“ myslel si Pán Bůh, „aby se děti mohly vozit na sáňkách a lyžovat.“ A stvořil sníh a led. „A především musí mít malé děti tatínka a maminku, aby se neztratily, a měl se o ně

kdo starat.“ Tak Bůh vše promyslel a zařídil, aby to bylo na světě hezké. Tohle odpovídá dětské chápavosti i věčné pravdě. Děti pochopí, že Bůh se o nás stará a má nás rád. V průběhu vyrůstání budeme pak moci tento základ stále více prohlubovat, jak se rozvíjí rozum a chápavost dětí. Teorii jsme si dnes odbyli, příští kapitolu můžeme věnovat konkrétním příkladům, jak odpovídat na různé otázky dětí: zda Pán Bůh stvořil také auto a most a rakety apod.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Modleme se k Bohu, našemu Otci, k němuž po celý život putujeme:

Za ty, kteří mají ve světě moc a vliv, aby podporovali každé úsilí, které vede k dobru lidí.

Za všechny mladé lidi, aby neztratili radost ze života a chuť změnit svět k lepšímu.

Za rodiče a stařečky, kteří vyprávějí dětem o Pánu Bohu, aby pečlivě přemýšleli, jak to nejlíp povědět.

Za nás všechny, abychom dávali přednost tomu, co je správné, před tím, co je pohodlné.

Za lidi, kteří mají v životě trampoty, aby si uchovali pevnou důvěru v Boha.

Dej, aby stále noví mladí křesťané odpovídali na tvé volání ke kněžskému a řeholnímu životu.

Bože věčný, ty jsi Počátek a Konec všeho. Dej našemu životu správný směr za tvým Synem, Ježíšem Kristem, naším Pánem. - Amen.

Nebo:

Mnohé z toho, co předpovídá dnešní evangelium, se už děje a lidem přináší utrpení. Svobodný, důstojný a klidný život zůstává pro mnohé jen nesplněným přáním. Modleme se proto za celý svět a volejme:

Za křesťany v naší zemi, za ty, kdo vyznávají jiná náboženství, i za ty, kterým je duchovní život lhostejný.

Za studenty a za všechny mladé lidi, za jejich odvahu měnit sebe i svět k lepšímu.

Za politiky a za všechny, kdo se starají o věci veřejné.

Za lidi, kteří v minulosti trpěli a položili život pro naši svobodu.

Za ty, kdo byli a jsou nuceni jednat proti svému svědomí.

Za ty, kdo jsou pronásledováni, nespravedlivě zbavováni svobody a věznění, a za ty, kdo jsou zabíjeni.

Za ty, kdo stojí tvář v tvář násilí, totalitě, lži a nenávisti a nemají sílu se bránit.

Za ty, kdo byli zrazeni svými partnery, příbuznými a přáteli.

Za ty, kdo trpí chudobou, nemocemi a přírodními katastrofami.

S vděčností a na přímlovu svaté Anežky prosme Pána, aby nám pomáhal naplňovat dar svobody poctivou a tvůrčí prací. Neboť tys, Pane, útočiště a síla trpících a naděje nás všech. Tobě patří chvála a klanění nyní i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Bože, přicházíme k oltáři se svými dary, abychom měli účast na Kristově oběti, a prosíme tě: dej, ať nás tato služba přivádí blíž k tobě a připravuje nás na to, že tě máme věčně chválit v nebi. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 1. PRO NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Kristus z nás vytvořil Boží lid

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otcí.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť to je veliké jeho dílo a to je velikonoční tajemství: slavně nás vysvobodil z otroctví hříchu a smrti a učinil z nás tvůj vyvolený národ, královské kněžstvo, tvé vlastnictví a tvůj svatý lid, a vyvedl nás z temnot do svého podivuhodného světla, abychom všude hlásali tvé veliké skutky. A proto tě s andělskými sbory, které stojí u tvého trůnu a ustavičně ti slouží, a se všemi nebeskými zástupy zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 73,28

Mé štěstí je být nablízko Bohu, mít útočiště v Pánu, Hospodinu.

Nebo: Mk 11,23.24

Amen, pravím vám, věřte, že všechno, oč v modlitbě prosíte, jistě dostanete, a budete to mít, říká Pán.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Slavili jsme, Bože, památku smrti a vzkříšení tvého Syna, jak nám to on sám přikázal, a přijali jsme jeho tělo a krev obětované za spásu světa; dej, ať roste naše láska k tobě i k lidem, abychom Krista následovali. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Touha znát co nejpřesněji datum konečného Pánova příchodu a tím i konce světa nebo chvíli naší smrti je člověku vlastní. Každý, třebaže chce být nesmrtelný a domnívá se, že se ho to netýká, si takové otázky přece jen klade. Tyto otázky však zůstanou neodpovězeny nikoli proto, že by si s námi Pán Bůh chtěl zahrávat a napínat nás, ale proto, že bychom tuto znalost lidsky neunesli. Svätý apoštol Pavel ve svém prvním listě Soluňanům připomíná tradiční křesťanské učení, které přímo navazuje na Kristova slova, že ten den přijde zcela nečekaně. To je jistota. Okamžik Kristova příchodu nebo naší smrti nezná nikdo, ani dobří, ani zlí, překvapí však právě zlé! Pro Pavla jsou Soluňané sice syny světla a syny dne, ale zároveň je vybízí je k tomu, aby zůstali bdělými a střízlivými. Namísto zkoumání času a snahy proniknout do Božího tajemství by tedy člověk měl chránit sám sebe a učit se věrnosti, být připraven na tuto jistotu.

K ZAMYŠLENÍ B

Jak atmosféra dnešního úryvku z Markova evangelia, tak i proroctví Danielovo vyjadřují určité napětí. Nejde však o nepříjemný pocit spojovaný s koncem světa a časů, jak jej představují příslušníci některých sekt. V tomto napětí je ukryta naléhavá výzva k životu. Správně pochopit přítomnost, být bdělými a dávat pozor na znamení, bdít a dobře se rozhodovat. Bůh k nám promlouvá rozmanitým způsobem, zve nás k dialogu. Netečnost, apatie, nerozhodnost a nepozornost jsou s křesťanstvím neslučitelné. Vždyť poselstvím naší víry je Ježíšův příchod. „Tvou smrt zvěstujeme, na tvůj příchod čekáme, Pane, Ježíši Kriste.“ „Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře mi, k tomu vejdu a budu s ním večeřet a on se mnou.“